

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 26 Nisan 2012
Nr. Ref.: RK225/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 153/11

Başvurucular

Fazilja Berisha

Kosova Yüksek Mahkemesi'nin A. nr. 564/2011 sayı ve 5 Ağustos 2011 tarihli kararının Anayasa uygunluğu denetimi

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye
Gjyljeta Mushkolaj, Üye
Iliriana Islami, Üye

Başvurucu

1. Başvurucu, oğlu Bay Ramadan Berisha tarafından temsil edilen Priştine mukimi Bayan Fazilja Berisha'dır.

İtiraz edilen karar

2. Başvurucuya ne zaman teslim edildiği belli olmayan Kosova Yüksek Mahkemesi'nin A. nr. 564/2011 sayı ve 5 Ağustos 2011 tarihli kararınıdır.

Dava konusu

3. Kosova Cumhuriyeti Anayasası (bundan sonra:"Anayasa") ve 24. maddesi [Kanun önünde eşitlik] ile 51. maddesi [Sosyal Güvenlik ve Sağlık Güvenliği] ile güvence altına alınan haklarını ihlal ettiği iddia edilen Kosova Yüksek Mahkemesi'nin A. nr. 564/2011 sayı ve 5 Ağustos 2011 tarihli kararının Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasıdır.

Hukuki dayanak

4. Anayasa'nın 113.7 maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 22. maddesi ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 56. (2) kuralı.

Davanın Mahkeme'deki seyri

5. Başvurucu 30 Kasım 2011 tarihinde Mahkeme'ye başvurmuştur.
6. Mahkeme Başkanının GJR KI 153/11 sayılı kararıyla Üye Altay Suroy raportör yargıç olarak görevlendirilmiş, Başkan'ın aynı tarih ve KSH KI 153/11 sayılı kararı ile Üye Ivan Čukalović başkanından üyeler Gjyljeta Mushkolaj ve Iliriana Islami'den oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
7. Mahkeme 3 Şubat 2012 tarihinde başvurucudan Kosova Yüksek Mahkemesi'nin A. nr. 564/2011 sayı ve 5 Ağustos 2011 tarihli kararının kendisine ne zaman teslim edildiğini bildirmesi ve İtiraz Heyetinin 5066727 sayı ve 20 nisan 2011 tarihli kararın bir nüshasını teslim etmesini istemiştir. Bu konuda herhangi bir cevap alınmamıştır.
8. Mahkeme 6 Şubat 2012 tarihinde Yüksek Mahkeme ve Çalışma ve Sosyal refah Bakanlığı İtiraz Heyeti (bundan sonra: "İtiraz Heyeti")'ne başvurunun yapıldığını bildirmiştir.
9. Ön İnceleme Heyeti raportör yargıcın raporunu 19 Nisan 2012 tarihinde görüştükten sonra Mahkeme heyetine başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

10. Engelli Kişiler Emeklilik Hakkını Belirleme Sağlık Komisyonu bulguları ve 2003/23 sayılı Kosova Engelliler Emeklilik Yasası 3. maddesine [Engellilik Halinin Belirlenmesine İlişkin Kıstaslar] göre başvurucunun kalıcı engellilik halinin bulunmadığı değerlendirilen ilk derece mahkemesi sağlık komisyonunun 6 Aralık 2010 tarihli görüşüne dayanarak 19 Ocak 2011 tarihinde başvurucunun engelli emeklilik hakkı başvurusunu reddetmiştir (5066727 sayılı karar). Başvurucu bu karara karşı Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığı Emeklilik İdaresi Departmanı nezdinde itirazda bulunmuştur.
11. Emeklilik İdaresi Departmanı 7 Mart 2011 tarihinde başvurucunun itirazını reddederek Sağlık Komisyonu kararını onamıştır (5066727 sayılı karar). Başvurucu bu karara karşı İtiraz Heyeti nezdinde itirazda bulunmuştur.

12. İtiraz Heyeti 20 Nisan 2011 tarihinde başvuruçunun itirazını yerinde bulmayarak reddetmiş ve Emeklilik İdaresi Departmanının kararını onamıştır (5066727 sayılı karar). Başvuruçucu Yüksek Mahkeme nezdinde idari dava açmıştır.
13. Yüksek Mahkeme itirazını yerinde bulmayarak 5 Ağustos 2011 tarihinde reddetmiştir. Yüksek Mahkeme, sunulan delillerin başvuruçunun engelli emeklilik hakkı için belirlenen kıstasları yerine getirmediğini ortaya koyduğunu belirtmiştir (A. nr. 564/2011 sayılı karar).

Başvuruçunun iddiaları

14. Başvuruçucu, Yüksek Mahkeme'nin olguları gerektiği gibi tahlil etmediğini ve bedensel delilleri herhangi bir şekilde incelemeyi, davacı olarak kendisini duruşmaya çağırmadığını ve kararın sadece dava dosyasına dayanılarak alındığını ileri sürmüştür.

Başvurunun kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

15. Başvuruçucu, Anayasa'nın 24. maddesi [Kanun önünde eşitlik] ve 51. maddesi [Sosyal Güvenlik ve Sağlık Güvenliği] ile güvence altına alınan haklarını ihlal edildiğini iddia etmiştir. Başvuruçunun başvurusu hakkında bir karara varabilmek için Mahkeme'nin öncelikle Anayasa'da belirlenip Yasa ve İçtüzük'te ayrıntılı olarak açıklanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini görüşmesi gerekmektedir.
16. Bu çerçevede Mahkeme, başvuruçunun, Anayasa ile güvence altına alınmış hak ve özgürlüklerini ihlal etmesi durumları dışında hukuk mahkemelerinin olgu veya yasalarla ilgili yanlış yaptıklarına ilişkin şikayette bulunamayacağını tespit etmiştir. Bununla ilgili olarak Mahkeme, hukuk mahkemelerinde alınan kararlar göz önünde bulundurulduğunda, dördüncü derece mahkemesi olmadığını vurgulamak ister. Hukuk mahkemelerinin rolü ve görevi usul ve maddi hukuka ilişkin kuralların yorumlanıp uygulanmasıdır (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AIHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi).
17. Anayasa Mahkemesi, delillerin doğru sunulup sunulmadığını ve başvuruçuya adil yargılama yapılması anlamında usullerin, bir bütün olarak ele alındığında, gerektiği şekilde uygulanıp uygulanmadığını değerlendirebilir (bkz. *mutatis mutandis*, Edwards – Birleşik Krallık 13071/87 sayı ve 10 Temmuz 1991 tarihli kabul edilmiş dava başvurusu hakkında Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun Raporu vb.)
18. Mevcut davada başvuruçucu Yüksek Mahkeme'nin yürürlükteki yasaları doğru uygulamadığını tartışarak mahkemelerin davasıyla ilgili tespitlerine ilişkin itirazını ifade etmiştir.
19. Usulün bir bütün olarak ele alınmasından sonra Mahkeme, yargılama süresince herhangi bir haksızlık veya keyfiliğin olduğunu gözlemlememiştir ((bkz. *mutatis mutandis*, Shub – Litvanya davası ile ilgili AIHM'nin 17064/06 sayı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı).
20. Öyle ki İçtüzüğün 36 (1) (c) kuralına göre başvurunun açıkça temelden yoksun olduğu ortaya çıkmaktadır. Söz konusu kural şunu belirlemiştir: "*Mahkeme istemleri yalnız şu hallerde görüşebilir: İstem açık bir şekilde isnat edildiği zaman*".
21. Netice itibariyle başvuru kabul edilmez niteliktedir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

İçtüzüğün 36 (1) (c) ve 56 (2) kuralına dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 19 Nisan 2012 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak REDDİNE karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesi uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Altay Suroy, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza